

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА ЯКОСТІ ОСВІТИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА ОСВІТНЯ УСТАНОВА
«НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР З ПИТАНЬ ЯКОСТІ
ОСВІТИ»

Додаток до рішення колегії
Державної служби якості освіти
України

«04» червня 2024 року
Протокол № 1

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Державної освітньої установи
«Навчально-методичний
центр з питань якості освіти»



Марія АЛЕКСАНДРОВА

2024 року

ПОГОДЖЕНО

Голова Державної служби
якості освіти України



Руслан ГУРАК

2024 року

Освітня програма
«ВНУТРІШНЯ СИСТЕМА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ У ЗЗСО:
СТВОРЕННЯ ТА РОЗБУДОВА»
з підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних, наукових
працівників закладів освіти та наукових установ

ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 011 ОСВІТНІ ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 01 ОСВІТА/ПЕДАГОГІКА
У СФЕРІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ДЛЯ ОСІБ З ВИЩОЮ ОСВІТОЮ

Київ 2024

Пояснювальна записка

Освітню програму «Внутрішня система забезпечення якості освіти у ЗЗСО: створення та розбудова» (далі – Програма) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», положення про Державну службу якості освіти України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 р. № 168, наказу МОН України від 30 листопада 2020 р. № 1480 «Про затвердження методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти», наказу Міністерства освіти і науки України від 16.01.2020 № 54 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти», листа Державної служби якості освіти України від 28.05.2019 р. № 01/01-22/1333 «Щодо окремих питань формування системи забезпечення якості освіти», актуальних наукових розробок у галузі менеджменту освіти та на основі чинних нормативних документів.

Актуальність Програми зумовлена об'єктивними вимогами щодо розбудови системи забезпечення якості освіти в Україні.

Цільова аудиторія — педагогічні працівники ЗЗСО.

Мета навчання за Програмою — підготувати педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти до створення і розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗЗСО.

Основні завдання:

- сформувати, розвинути у слухачів практичні навички щодо створення і розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗЗСО;
- сприяти поглибленню знань слухачів щодо сутності понять «якість освіти»; «якість надання освітніх послуг», «якість освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти» та інструментів їх оцінювання, зокрема: надати інформацію про вимоги та критерії оцінювання якості освітньої діяльності, управлінських процесів, якості педагогічної діяльності й системи оцінювання здобувачів освіти;
- навчити використовувати методику самооцінювання освітніх і управлінських процесів ЗЗСО;
- ознайомити з методами проведення дослідження під час внутрішнього моніторингу;
- розвинути навички цілісного бачення стану освітньої діяльності ЗЗСО, визначення оптимальних шляхів покращення стану якості освіти у ЗЗСО;
- сприяти особистісному та професійному розвитку слухачів на основі активізації їхнього професійного досвіду та соціальних запитів держави.

Результати навчання:

- володіння спеціальними знаннями та вміннями з питань проведення внутрішнього моніторингу якості освіти у ЗЗСО й інтерпретації його результатів;
- уміння розбудовувати та розвивати внутрішню систему забезпечення якості освіти з урахуванням особливостей освітньої діяльності ЗЗСО;
- уміння визначати проблемні питання під час розбудови та розвитку систем забезпечення якості освіти та визначати шляхи їх вирішення;
- здатність адаптуватися в інформаційному просторі, отримувати та використовувати інформацію щодо освітньої діяльності ЗЗСО.

Навчально-методичне забезпечення:

У відповідності зі структурно-логічною схемою опанування навчальним матеріалом передбачається використання інтерактивних методів навчальної взаємодії. Зокрема, тренінгова діяльність, інтерактивні лекції, workshop та ін.

Для активізації навчальної діяльності використовують презентаційні матеріали; матеріали, що розміщені в мережі Інтернет; опитувальники, що створені в google-формах; активне обговорення навчальних завдань на навчальних платформах.

За результатами навчання слухачі проходять вихідне тестування й отримують сертифікат встановленого зразка.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОГРАМИ

Зміст Програми

Тематика навчальних занять	Кількість годин	Результати навчання слухачів	Здобуті компетентності
Вхідне тестування	1 год.		
Система забезпечення якості освіти в Україні			
Модуль 1. Якісна освіта – запорука успішного розвитку держави			
<p>1.1. Філософія освіти третього тисячоліття: проблеми та перспективи становлення.</p> <p>1.2. Завдання освіти в контексті сучасних змін. Зміст та основні напрями реформи загальної середньої освіти. Нова українська школа.</p> <p>1.3. Управління освітнім процесом закладу освіти як цілісною соціально-педагогічною системою.</p> <p>1.4 Стратегічне планування освітніх і управлінських процесів ЗЗСО.</p> <p>1.5. Освітня програма ЗЗСО: розробка та впровадження.</p> <p>1.6. Організація освітнього процесу в ЗЗСО.</p> <p>1.7 Форми здобуття повної загальної середньої освіти. Забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії учня.</p> <p>1.8. Академічна доброчесність. Механізми забезпечення академічної доброчесності в ЗЗСО.</p>	8 год.	<p><i>Знають:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • нормативно-правові та науково-організаційні засади державної політики щодо забезпечення якості освіти; • європейські стандарти оцінки якості освіти; • функції та повноваження Державної служби якості освіти України та її територіальних органів; • мету, складові та особливості функціонування системи забезпечення якості освіти; • сучасні підходи щодо управління освітнім процесом закладу освіти; • сучасні освітні та управлінські технології; • вимоги щодо забезпечення відкритості та прозорості закладу освіти. <p><i>Уміють:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • застосовувати нормативно-правові акти у сфері освіти; • охарактеризувати зовнішню та внутрішню систему забезпечення якості освіти; • аналізувати освітню програму закладу освіти; • застосовувати освітні та управлінські технології. 	<p><i>Здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • розуміти та формувати світоглядне ставлення до актуальних проблем освіти в її філософській рефлексії; • використовувати нормативно-правові акти у практичній діяльності; • інтерпретувати та практично розв'язувати провідні завдання реформування освіти та сучасні виклики в управлінні закладом загальної середньої освіти як новою українською школою.

Внутрішня система забезпечення якості освіти

Модуль 1. Формування та розбудова внутрішньої системи забезпечення якості освіти

<p>1.1. Основи системного підходу до розбудови внутрішньої системи забезпечення якості в ЗЗСО.</p> <p>1.2. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у ЗЗСО («Абетка для директора»).</p>	<p>2 год.</p>	<p><i>Знають:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • основи системного підходу до розбудови внутрішньої системи забезпечення якості в ЗЗСО; • підходи та зміст роботи щодо розроблення стратегії (політик) і процедур забезпечення якості освіти; <p><i>Уміють:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • застосовувати основи системного підходу до розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗЗСО з відповідною експертною оцінкою; • проаналізувати підходи та зміст роботи щодо розроблення стратегії (політик) і процедур забезпечення якості освіти у ЗЗСО. 	<p><i>Здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • аналізувати внутрішню систему забезпечення якості освіти в ЗЗСО на основі системного підходу.
---	---------------	---	--

Модуль 2. Оцінювання освітніх і управлінських процесів ЗЗСО

<p>2.1. Самооцінювання якості освітньої діяльності. (напрями, вимоги, правила, критерії, індикатори, методи збору інформації, інструментарій, орієнтовний шаблон оцінювання).</p> <p>2.2. Внутрішній моніторинг як засіб вивчення якості освіти у ЗЗСО.</p> <p>2.3. Освітнє середовище закладу освіти.</p> <p>2.4. Система оцінювання здобувачів освіти.</p> <p>2.5. Оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників.</p> <p>2.6. Управлінські процеси закладу освіти.</p>	<p>10 год.</p>	<p><i>Знають:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • змістові характеристики напрямів самооцінювання якості освітньої діяльності; • методи збору інформації; • інструментарій для проведення внутрішнього моніторингу якості освітніх і управлінських процесів ЗЗСО. <p><i>Уміють:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • застосовувати методи збору інформації, інструментарій для проведення самооцінювання освітніх і управлінських процесів ЗЗСО; • надавати рекомендації щодо побудови внутрішньої системи ЗЗСО та проведення самооцінювання. 	<p><i>Здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • організувати і провести внутрішній моніторинг з метою виявлення та відстеження тенденцій у розвитку якості освіти у ЗЗСО; • провести самооцінювання освітніх і управлінських процесів ЗЗСО; • здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; • здійснювати оцінювання результатів навчання учнів;
--	----------------	---	---

			<ul style="list-style-type: none"> аналізувати результати навчання учнів.
Модуль 3. Менеджмент якості освіти (управління якістю)			
<p>3.1. Інноваційна освітня діяльність ЗЗСО.</p> <p>3.2. Технологізація управлінських процесів (сучасні ІКТ та інноваційні методики навчання в освітньому процесі ЗЗСО).</p> <p>3.3. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Атестація. Сертифікація.</p> <p>3.4. Педагогіка партнерства в ЗЗСО.</p> <p>3.5. Формування позитивного психологічного мікроклімату в педагогічному колективі.</p> <p>3.6. Система, критерії та технології оцінювання здобувачів освіти. Формувальне оцінювання.</p> <p>3.7. Інклюзивна освіта. Особливості організації роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.</p> <p>3.8. PR-технології в роботі керівника ЗЗСО. Медіаграмотність.</p>	10 год.		<p><i>Здатність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> впроваджувати інноваційні методики в освітню діяльність ЗЗСО; дотримуватися принципів педагогіки партнерства; педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами; забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів. застосовувати різні підходи до оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти; використовувати цифрові технології в освітньому процесі; навчатися протягом життя.
Вихідне тестування	1 год.		
Усього	30 год.		

ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ «СТВОРЕННЯ ТА РОЗБУДОВА ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ»		
А	Мета	
	підготувати педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти до створення і розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗЗСО.	
В	Характеристика Програми	
1	Функціональна спрямованість	Розвиток професійної компетентності педагогічних працівників ЗЗСО щодо створення і розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗЗСО.

2	Фокус	На особливостях створення і розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗЗСО незалежно від їх підпорядкування та форми власності.
3	Орієнтація	Поглиблення, розширення знань та розвиток складових професійної компетентності педагогічних працівників ЗЗСО щодо створення і розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗЗСО.
4	Особливості	Слухачі отримують інформацію про нормативно-правове, науково-методичне забезпечення створення і розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗЗСО. Отримані знання і навички будуть корисними на практиці під час створення і розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладах загальної середньої освіти. Форма навчання: дистанційна; проходить на навчальній платформі. Програма складається з чотирьох модулів. Загальна кількість годин – 30 (1 кредит ЄКТС). Підсумкове оцінювання результативності проходження навчання здійснюється шляхом вихідного тестування. Після успішного складання вихідного тесту слухачі отримують сертифікат встановленого зразка.
5	Цільова група	Педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти.
С Професійні вимоги (компетенції) та продовження навчання		
1	Професійні вимоги (компетенції)	Визначає посадова інструкція.
2	Продовження навчання	Програма передбачає можливість подальшого розвитку професійної компетентності педагогічних працівників ЗЗСО з питань створення і розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладах загальної середньої освіти.
D Стыль та методика навчання		
1	Підходи до викладання та навчання	У відповідності зі структурно-логічною схемою опанування навчальним матеріалом передбачається використання інтерактивних методів навчальної взаємодії. Для активізації навчальної діяльності використовують відеолекції, презентаційні матеріали, матеріали, що розміщені в мережі Інтернет, опитувальники в google-формах, активне обговорення навчальних завдань на навчальній платформі.
2	Система оцінювання	Опанування навчальним матеріалом передбачає використання методів поточного та підсумкового контролю. Зокрема, оцінювання активності участі на заняттях, обговорення навчальних завдань на платформі тощо. Крім того, передбачається розв'язання навчальних завдань в online-режимі на навчальних платформах. Методи оцінювання: вхідне тестування, поточне оцінювання (здійснюється шляхом виконання самостійних завдань на платформі), вихідне тестування.
E Інтегральна компетентність:		
Слухач набув інтегральної компетентності фахівця з питань створення і розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладах загальної середньої освіти. Здатність розбудовувати внутрішню систему забезпечення якості освіти в закладі загальної середньої освіти, вміти розв'язувати складні завдання і проблеми у забезпеченні якості надання освітніх послуг закладом загальної середньої освіти,		

	Сформованість професійної культури як фахівця з питань розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладі загальної середньої освіти.	
	Професійні компетентності: соціально-комунікативна компетентність; інноваційна, громадянська та соціально-партнерська компетентності; управлінська та педагогічна компетентності; професійна компетентність аудитора; ІТ-компетентність роботи з автоматизованими системами; професійна компетентність, володіння PR-технологіями; професійно-управлінська компетентність, соціально-психологічна та професійно-культурна компетентність.	
	Загальнопрофесійні	
1	Знання основних нормативно-правових актів у галузі освіти, основ педагогіки, психології, соціальної педагогіки, менеджменту освіти.	
2	Здатність до адаптації та ефективної діяльності в новій ситуації. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	
3	Здатність встановлювати контакт з учасниками освітнього процесу.	
4	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, до розуміння предметної області професійної діяльності.	
5	Здатність організації та проведення досліджень на відповідному рівні, до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел та проведення оцінки ситуації.	
6	Навички міжособистісної взаємодії, цінування та повага різноманітності й мультикультурності.	
	Спеціально-професійні	
7	Володіння інструментами, методикою проведення внутрішнього моніторингу, самооцінювання та інтерпретації їх результатів. Навички управління інформацією.	
8	Здатність проектувати і реалізувати зміст освіти, зміст навчання, індивідуальні освітні траєкторії за рівнями Національної рамки кваліфікацій.	
	Загальнонаукові	
9	Знання теоретичних основ та сучасних досягнень освітнього менеджменту, педагогіки, психології, соціальних наук.	
	Інструментальні	
10	Використання ІТ-технологій, ресурсів Інтернет в професійній діяльності.	
11	Здатність будувати ефективну комунікативну взаємодію із учасниками освітнього процесу.	
12	Уміння аналізувати ситуацію та ухвалювати оптимальні рішення.	
	Соціально-особистісні	
13	Володіння лідерськими якостями.	
14	Володіння загальнолюдською культурою та відповідати етичним вимогам до педагогічних працівників.	
	Програмні складові професійної компетентності	
1	Загальні	Застосовувати знання в практичних ситуаціях.
		Вчитися і бути сучасно навченим.
		Шукати, обробляти й аналізувати інформацію з різних джерел.
		Використовувати ІТ-технології.
		Сприймати нове.
		Генерувати нові ідеї.
		Адаптуватися та діяти в новій ситуації.
		Виявляти та вирішувати проблеми.
		Розробляти та управляти проектами.
		Працювати у команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
		Сприймати думки інших людей.
		Конструктивно висловлювати свої думки.
		Працювати автономно.
		Проявляти ініціативу.

		Приймати обґрунтовані рішення.
		Діяти соціально відповідально.
2	Фахові	Оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
		Спілкуватися, слухати, проявляти емпатію.
		Оцінювати власні знання.
		Бути відкритим і сприйнятливим до нового.
		Аналізувати власні помилки.
		Спостерігати та аналізувати.
		Бути здатним до мережевої взаємодії.
		Викладати та аргументувати свою позицію.
		Планувати, проектувати та досліджувати у сфері освіти.
		Створювати сприятливі умови для роботи в команді.
		Ставитися з повагою до учасників освітнього процесу.
Програмні результати навчання		
	Знання	Вимог чинного законодавства з питань створення і розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗЗСО. Мету, складові та особливості функціонування системи забезпечення якості освіти. Сутності понять «якість освіти»; «якість надання освітніх послуг», «якість освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти» та інструментів їх оцінювання. Вимог та критеріїв оцінювання якості освітньої діяльності, управлінських процесів, якості педагогічної діяльності й системи оцінювання здобувачів освіти. Методики застосування у ЗЗСО внутрішнього моніторингу як засобу вивчення якості шкільної освіти. Механізмів забезпечення академічної доброчесності в ЗЗСО.
	Уміння	Використовувати професійну термінологію. Використовувати інструменти, методики створення і розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗЗСО. Використовувати методики проведення моніторингу та самооцінювання з метою визначення ефективності освітнього процесу в ЗЗСО. Розробляти рекомендації на основі результатів моніторингу, самооцінювання внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ЗЗСО. Презентувати інформацію в документальній та електронній формах. Досягати результатів засобами продуктивної комунікаційної взаємодії (відповідних знань, вербальних і невербальних умінь і навичок залежно від комунікативно-діяльнісних ситуацій). Вислуховувати, відстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми розміркувань та аргументації. Дотримуватися принципів академічної доброчесності.
	Навички	Здатність розвивати свій професійний та загальнокультурний рівні.
	Ставлення	Демонстрування толерантної поведінки. Терпимість та повага до думки та ставлень інших. Вміння коригувати свою поведінку у процесі комунікації. Здатність аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, ухвалювати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів.
Обсяг годин/кредитів ЄКТС, який необхідний для реалізації Програми		

Загальна тривалість курсу 30 академічних годин (24 години – лекційна частина, 6 годин – самостійна), що відповідає 1 кредиту ЄКТС.

ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ТЕМ

Розділ	Модулі	Навчальні заняття
Система забезпечення якості освіти в Україні 8 год.	Модуль 1. Якісна освіта – запорука успішного розвитку держави	1.1. Філософія освіти третього тисячоліття: проблеми та перспективи становлення.
		1.2. Завдання освіти в контексті сучасних змін. Зміст та основні напрями реформи загальної середньої освіти. Нова українська школа.
		1.3. Управління освітнім процесом закладу освіти як цілісною соціально-педагогічною системою.
		1.4 Стратегічне планування освітніх і управлінських процесів ЗЗСО.
		1.5. Освітня програма ЗЗСО: розробка та впровадження.
		1.6. Організація освітнього процесу в ЗЗСО.
		1.7 Форми здобуття повної загальної середньої освіти. Забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії здобувачі освіти.
		1.8. Академічна доброчесність. Механізми забезпечення академічної доброчесності в ЗЗСО.
Внутрішня система забезпечення якості освіти 22 год.	Модуль 1. Формування та розбудова внутрішньої системи забезпечення якості освіти	1.1. Основи системного підходу до розбудови внутрішньої системи забезпечення якості в ЗЗСО
		1.2. Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у ЗЗСО («Абетка для директора»)
	Модуль 2. Оцінювання освітніх і управлінських процесів ЗЗСО	2.1. Самооцінювання якості освітньої діяльності (напрями, вимоги, правила, критерії, індикатори, методи збору інформації, інструментарій, орієнтовний шаблон оцінювання).
		2.2. Внутрішній моніторинг як засіб вивчення якості освіти у ЗЗСО.
		2.3. Освітнє середовище закладу освіти.
		2.4. Система оцінювання здобувачів освіти.
		2.5. Оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників.
		2.6. Управлінські процеси закладу освіти.
	Модуль 3. Менеджмент якості освіти (управління якістю)	3.1. Інноваційна освітня діяльність ЗЗСО.
		3.2. Технологізація управлінських процесів (сучасні ІКТ та інноваційні методики навчання в освітньому процесі ЗЗСО).
		3.3. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Атестація. Сертифікація.
		3.4. Педагогіка партнерства в ЗЗСО.

		3.5. Формування позитивного психологічного мікроклімату в педагогічному колективі.
		3.6. Система, критерії та технології оцінювання здобувачів освіти. Формувальне оцінювання.
		3.7. Інклюзивна освіта. Особливості організації роботи з дітьми з особливими освітніми потребами.
		3.8. PR-технології в роботі керівника ЗЗСО. Медіаграмотність.